



ประกาศกรมวิชาการเกษตร

เรื่อง โฆษณาคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘

ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้กำหนดขั้นตอนการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน โดยให้กรมวิชาการเกษตร ดำเนินการตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชที่ยื่นคำขอ นำไปปิดประกาศที่กรมวิชาการเกษตร และที่ในเว็บไซต์ของกรมวิชาการเกษตร เพื่อให้บุคคลทั่วไปได้มีโอกาสทักท้วงภายใน ๓๐ วันนับแต่วันปิดประกาศ นั้น

บัดนี้ ได้มีผู้มายื่นคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชจำนวน ๙ พันธุ์พืช ให้เป็นพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ดังนี้

๑. อ้อยพันธุ์อุ่งทอง ๘๔-๑๒
๒. อ้อยพันธุ์อุ่งทอง ๘๔-๑๓
๓. ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์ลานนา พิงค์ (Lanna Pink)
๔. ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์ลานนา ไวท์ (Lanna White)
๕. ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เทพประทาน
๖. ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์พรพิศิษฐ์
๗. ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์วินิจนวนันดร
๘. ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมกระเจียว) พันธุ์พิมพ์ใจ
๙. มันสำปะหลังพันธุ์ระยอง ๘๔-๑๓

ซึ่งกรมวิชาการเกษตรได้ตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอประกาศลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชทั้ง ๙ พันธุ์พืชให้ทราบโดยทั่วกัน ปรากฏตามเอกสารแนบท้ายประกาศนี้ และหากมีผู้ใดประสงค์จะทักท้วงหรือมีข้อพิสูจน์ว่าการยื่นคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียนดังกล่าวเป็นไปโดยมิชอบ ให้แจ้งที่กลุ่มวิจัยการคุ้มครองพันธุ์พืช กองคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร จตุจักร กรุงเทพมหานคร ๑๐๙๐๐ โทรศัพท์ ๐-๒๙๔๐-๗๒๑๔ ภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันปิดประกาศเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๖

ลงนาม

(นางมณฑนา มิลน์)

รองอธิบดี รักษาการแทน

อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

อ้อยพันธุ์อุทอง 84-12

ผู้ขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล กรมวิชาการเกษตร
ที่อยู่ 50 ถ.พหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์ 02 579 0151

แหล่งที่มาและประวัติ

อ้อยพันธุ์อุทอง 84-12 (หรืออ้อยโคลน 02-2-477) เป็นลูกผสมของพันธุ์แม่สุพรรณบุรี 80 (ผลผลิตสูง โตเร็ว หวานซ่า ต้านทานโรคเหี่ยวเน่าแดงปานกลาง เป็นลูกผสมของ 85-2-352 กับ K84-200) กับพันธุ์พ่ออุทอง 3 (ผลผลิตสูง หวาน ไม่ต้านทานโรคเหี่ยวเน่าแดงเป็นลูกผสมของอุทอง 1 กับอุทอง 2) ผสมข้ามพันธุ์ที่ศูนย์วิจัยพืชไร่สุพรรณบุรี ในปี 2545 ได้ลูกอ้อย 172 โคลน

ปี 2546 ทำการคัดเลือกครั้งที่ 1 ที่ศูนย์วิจัยพืชไร่สุพรรณบุรี ได้อ้อย 32 โคลน

ปี 2547 ทำการคัดเลือกครั้งที่ 2 ที่ศูนย์วิจัยพืชไร่สุพรรณบุรี ได้อ้อย 4 โคลน

ปี 2549-2550 เปรียบเทียบเบื้องต้นพันธุ์อ้อยที่มีอ้อยทดลอง 43 โคลน มีพันธุ์ K84-200 และอุทอง 3 เป็นพันธุ์เปรียบเทียบที่ศูนย์วิจัยพืชไร่สุพรรณบุรี อ้อยพันธุ์อุทอง 84-12 ผลผลิตน้ำหนักเฉลี่ย 18.68 ตัน/ไร่ ความหวานเฉลี่ย 13.10 ซีซีเอส และผลผลิตน้ำตาลเฉลี่ย 2.42 ตันซีซีเอส/ไร่ ขณะที่พันธุ์ K84-200 ผลผลิตน้ำหนักเฉลี่ย 12.88 ตัน/ไร่ ความหวานเฉลี่ย 14.64 ซีซีเอส และผลผลิตน้ำตาลเฉลี่ย 1.91 ตันซีซีเอส/ไร่ สำหรับพันธุ์อุทอง 3 ผลผลิตน้ำหนักเฉลี่ย 17.23 ตัน/ไร่ ความหวานเฉลี่ย 14.16 ซีซีเอส และผลผลิตน้ำตาลเฉลี่ย 2.44 ตันซีซีเอส/ไร่

ปี 2549-2552 เปรียบเทียบมาตรฐานพันธุ์อ้อย มีอ้อยทดลอง 16 โคลน มีพันธุ์ K84-200 และอุทอง 3 เป็นพันธุ์เปรียบเทียบ ที่ศูนย์วิจัยพืชไร่สุพรรณบุรี ชัยนาทและระยอง อ้อยพันธุ์อุทอง 84-12 ผลผลิตน้ำหนักเฉลี่ย 13.81 ตัน/ไร่ ความหวานเฉลี่ย 14.53 ซีซีเอส และผลผลิตน้ำตาลเฉลี่ย 2.01 ตันซีซีเอส/ไร่ ขณะที่พันธุ์ K84-200 ผลผลิตน้ำหนักเฉลี่ย 12.21 ตัน/ไร่ ความหวานเฉลี่ย 14.90 ซีซีเอส และผลผลิตน้ำตาลเฉลี่ย 1.82 ตันซีซีเอส/ไร่ สำหรับพันธุ์อุทอง 3 ผลผลิตน้ำหนักเฉลี่ย 10.24 ตัน/ไร่ ความหวานเฉลี่ย 14.80 ซีซีเอส และผลผลิตน้ำตาลเฉลี่ย 1.52 ตันซีซีเอส/ไร่

ปี 2550-2552 เปรียบเทียบในไร่เกษตรกร ที่ไร่เกษตรกร อ.หนองหญ้าไซ จ.สุพรรณบุรี อ.บ่อพลอย อ.ท่ามะกา จ.กาญจนบุรี และ อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี อ้อยพันธุ์อุทอง 84-12 ผลผลิตน้ำหนักเฉลี่ย 12.17 ตัน/ไร่ ความหวานเฉลี่ย 14.17 ซีซีเอส และผลผลิตน้ำตาลเฉลี่ย 1.73 ตันซีซีเอส/ไร่ ขณะที่พันธุ์ K84-200 ผลผลิตน้ำหนักเฉลี่ย 11.71 ตัน/ไร่ ความหวานเฉลี่ย 13.21 ซีซีเอส และผลผลิตน้ำตาลเฉลี่ย 1.54 ตันซีซีเอส/ไร่ สำหรับพันธุ์อุทอง 3 ผลผลิตน้ำหนักเฉลี่ย 10.58 ตัน/ไร่ ความหวานเฉลี่ย 14.11 ซีซีเอส และผลผลิตน้ำตาลเฉลี่ย 1.49 ตันซีซีเอส/ไร่

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท พืชไร่อุตสาหกรรม วงศ์หญ้า (Gramineae) ขึ้นเป็นกอ ชื่อวิทยาศาสตร์ *Saccharum officinarum* L.

- | | |
|---|-----------------------|
| 1. ลักษณะทรงกอ | ตั้งตรง |
| 2. ลักษณะการติดของกาบใบกับลำต้น | หลวมปานกลาง |
| 3. จำนวนหน่อต่อกอ (หลังงอกอายุ 4 เดือน) | ปานกลาง (6-12 หน่อ) |
| 4. สีของยอดอ้อย | เขียว |
| 5. ความยาวของปล้อง (ซม.) | ปานกลาง (10-20 ซม.) |
| 6. เส้นผ่าศูนย์กลางปล้อง (ซม.) | ปานกลาง (2.5-3.0 ซม.) |
| 7. ลักษณะปล้อง | กลางป่อง |
| 8. ลักษณะปล้องตัดขวาง | กลม |
| 9. การเรียงตัวของปล้อง | ค่อนข้างตรง |
| 10. ไชที่ปล้อง | มีมาก |
| 11. สีปล้องเมื่อต้องแสง | เขียวเหลืองเหลือง |
| 12. สีปล้องเมื่อไม่ต้องแสง | เหลืองเหลืองเขียว |
| 13. ร่องเหนือตา | มีลึก |
| 14. รอยแตกของปล้อง | ไม่มี |
| 15. สีของวงเจริญเมื่อต้องแสง | เขียว |
| 16. ลักษณะของวงเจริญ | เรียบเท่ากับปล้อง |
| 17. การเรียงตัวของจุดกำเนิดราก | ไม่เป็นระเบียบ |
| 18. สีของจุดกำเนิดรากเมื่อไม่ต้องแสง | เหลือง |
| 19. ความกว้างของวงราก (ซม.) | ปานกลาง (0.8-1.3 ซม.) |
| 20. วงไช | มี |
| 21. ความนูนของตา | นูนมาก |
| 22. ลักษณะของตา | รูปรี |
| 23. ตำแหน่งยอดตา | ต่ำกว่าวงเจริญ |
| 24. ขนที่ตา | มีที่ปลายยอด |
| 25. ลักษณะของทรงใบ | ชัน - ตรง |
| 26. ความกว้างของใบ (ซม.) | กว้าง (มากกว่า 6 ซม.) |
| 27. ขนขอบใบ | มีมาก |

28. ลักษณะของลิ้นใบ	แถบตรงกลางพอง ออกปลายเรียวแหลม ทั้ง 2 ข้าง
29. ลักษณะหูใบขอบด้านนอก	ใบหอกสั้น
30. ลักษณะหูใบขอบด้านใน	ยอดงอเข้า
31. ลักษณะของคอใบ	สามเหลี่ยมฐานเรียว
32. สีของคอใบ	เหลืองเหลืองเขียว
33. ขนที่กาบใบ	ไม่มี
34. การออกดอก	ไม่ออกดอก

ลักษณะทางการเกษตร

1. ความสูง (ซม.) ^{1/}	235
2. ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางลำ (ซม.) ^{1/}	2.91
3. จำนวนลำต่อกอ ^{1/}	4.57
4. จำนวนปล้องต่อลำ ^{1/}	27
5. อายุเก็บเกี่ยว (เดือน) ^{1/}	11-12
6. ปฏิกริยาต่อโรคของอ้อย ^{1/}	
โรคเส้ดำ (ปลุกเชื้อ)	ค่อนข้างอ่อนแอ
โรคเหี่ยวเน่าแดง (ปลุกเชื้อ)	ต้านทานปานกลาง
7. การเข้าทำลายของหนอนกอ (%) ^{1/}	5.34
8. ความหวาน (ซีซีเอส) ^{1/}	14.21
9. ผลผลิตน้ำหนัก (ตัน/ไร่) ^{1/}	
อ้อยปลุก	18.92
อ้อยต่อ 1	17.45
อ้อยต่อ 2	13.56
เฉลี่ย	16.92
10. ผลผลิตน้ำตาล (ตันซีซีเอส/ไร่) ^{1/}	
อ้อยปลุก	2.59
อ้อยต่อ 1	2.57
อ้อยต่อ 2	1.92
เฉลี่ย	2.40

ลักษณะเด่น

1. ผลผลิตน้ำหนักร้อยละ 16.92 ตัน/ไร่ สูงกว่าพันธุ์ K84-200 (14.18 ตัน/ไร่) ร้อยละ 19 สูงกว่าพันธุ์อุทอง 3 (14.11 ตัน/ไร่) ร้อยละ 20 ส่วนผลผลิตน้ำตาลร้อยละ 2.40 ตันซีซีเอส/ไร่ สูงกว่าพันธุ์ K84-200 (2.06 ตันซีซีเอส/ไร่) ร้อยละ 17 สูงกว่าพันธุ์อุทอง 3 (1.94 ตันซีซีเอส/ไร่) ร้อยละ 24
2. ต้านทานปานกลางต่อโรคเหี่ยวเน่าแดง
3. ต้านทานปานกลางต่อโรคเส้ดำ

พื้นที่แนะนำ ควรปลูกอ้อยพันธุ์อุทอง 84-12 ในเขตชลประทาน



ทรงกอ



ลักษณะปล้องตัดขวาง



หุบใบและคอใบ



ปล้องและการเรียงตัว



ความต้านทานโรคเหี่ยวเน่าแดง

ลักษณะอ้อยพันธุ์อุทอง 84-12 (หรืออ้อยโคลน 02-2-477)

อ้อยพันธุ์อุทอง 84-13

ผู้ขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล กรมวิชาการเกษตร
ที่อยู่ 50 ถ.พหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์ 02 579 0151

แหล่งที่มาและประวัติ

อ้อยพันธุ์อุทอง 84-13 (หรืออ้อยโคลน 03-2-287) เป็นลูกผสมพันธุ์แม่ BC₃ ของ *S. spontaneum* มีขนาดลำเล็ก ความหวานสูง เจริญเติบโตเร็วและทนแล้ง) กับพันธุ์พ่ออุทอง 8 (มีขนาดลำใหญ่ ผลผลิตสูง เป็นลูกผสมของพันธุ์ K84-200 กับอุทอง 3) ทำการผสมพันธุ์ที่ศูนย์วิจัยพืชไร่สุพรรณบุรี ได้ลูกผสมย้อนกลับ 398 โคลน ในปี 2546

ปี 2547 ทำการคัดเลือกครั้งที่ 1 ที่ศูนย์วิจัยพืชไร่สุพรรณบุรี ได้อ้อย 84 โคลน

ปี 2548 ทำการคัดเลือกครั้งที่ 2 ที่ศูนย์วิจัยพืชไร่สุพรรณบุรี ได้อ้อย 14 โคลน มีพันธุ์ K84-200 และอุทอง 3 เป็นพันธุ์เปรียบเทียบ

ปี 2549-2550 เปรียบเทียบเบื้องต้นพันธุ์อ้อยที่มีอ้อยทดลอง 43 โคลน มีพันธุ์ K84-200 และอุทอง 3 เป็นพันธุ์เปรียบเทียบที่ศูนย์วิจัยพืชไร่สุพรรณบุรี

ปี 2550-2552 เปรียบเทียบมาตรฐานพันธุ์อ้อยมีอ้อยทดลอง 16 โคลน มีพันธุ์ K84-200 และอุทอง 3 เป็นพันธุ์เปรียบเทียบ ที่ศูนย์วิจัยพืชไร่สุพรรณบุรี และศูนย์วิจัยพืชไร่ระยอง

ปี 2550-2552 เปรียบเทียบในไร่เกษตรกรพันธุ์อ้อย มีอ้อยทดลอง 8 โคลน มีพันธุ์ K84-200 และอุทอง 3 เป็นพันธุ์เปรียบเทียบ ที่ไร่เกษตรกร อ.หนองหญ้าไซ จ.สุพรรณบุรี อ.บ่อพลอย อ.ท่ามะกา จ.กาญจนบุรี อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี

ปี 2551-2552 ทดสอบในไร่เกษตรกรพันธุ์อ้อย มีอ้อยทดลอง 12 โคลน มีพันธุ์ K84-200 และอุทอง 3 เป็นพันธุ์เปรียบเทียบ ที่ไร่เกษตรกร อ.ด่านมะขามเตี้ย จ.กาญจนบุรี และอ.กุยบุรี จ.ประจวบคีรีขันธ์

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท พืชไร่อุตสาหกรรม วงศ์หญ้า (Gramineae) ขึ้นเป็นกอ ชื่อวิทยาศาสตร์ *Saccharum officinarum* L.

- | | |
|---|---------------------|
| 1. ลักษณะทรงกอ | ตั้งตรง |
| 2. ลักษณะการติดของกาบใบกับลำต้น | หลวม |
| 3. จำนวนหน่อต่อกอ (หลังงอกอายุ 4 เดือน) | ปานกลาง (6-12 หน่อ) |
| 4. สีของยอดอ้อย | เขียว |

5. ความยาวของปล้อง (ซม.)	ปานกลาง (10-20 ซม.)
6. เส้นผ่าศูนย์กลางปล้อง (ซม.)	ปานกลาง (2.5-3.0 ซม.)
7. ลักษณะปล้อง	กลางป่อง
8. ลักษณะปล้องตัดขวาง	กลม
9. การเรียงตัวของปล้อง	ค่อนข้างตรง
10. ไซที่ปล้อง	มีมาก
11. สีปล้องเมื่อต้องแสง	เขียวเหลืองเหลือง
12. สีปล้องเมื่อไม่ต้องแสง	เหลืองเหลืองเขียว
13. ร่องเหนือตา	มีตื้น
14. รอยแตกของปล้อง	ไม่มี
15. สีของวงเจริญเมื่อต้องแสง	ม่วงเหลืองเหลือง
16. ลักษณะของวงเจริญ	เรียบเท่ากับปล้อง
17. การเรียงตัวของจุดกำเนิดราก	ไม่เป็นระเบียบ
18. สีของจุดกำเนิดรากเมื่อไม่ต้องแสง	เขียว
19. ความกว้างของวงราก (ซม.)	แคบ (น้อยกว่า 0.8 ซม.)
20. วงไซ	มี
21. ความนูนของตา	นูนมาก
22. ลักษณะของตา	ห้ำเหลียม
23. ตำแหน่งยอดตา	เท่ากับวงเจริญ
24. ขนที่ตา	มีบนปีกตา
25. ลักษณะทรงใบ	ชัน - ตรงใบ
26. ความกว้างของใบ (ซม.)	ปานกลาง (4-6 ซม.)
27. ขนขอบใบ	ไม่มี
28. ลักษณะของลึนใบ	ตรงกลางโป่งเป็นรูปสามเหลี่ยม
29. ลักษณะหูใบขอบด้านนอก	ใบหอกสั้น
30. ลักษณะหูใบขอบด้านใน	ใบหอกยาว
31. ลักษณะของคอใบ	สามเหลี่ยมขอบเว้าและโค้ง
32. สีของคอใบ	ม่วงเหลืองเขียว
33. ขนที่กาบใบ	มีกลางกาบใบ

34. จำนวนชน มีน้อย
35. การออกดอก ออกดอกเล็กน้อย

ลักษณะทางการเกษตร

1. ความสูง (ซม.) ^{1/}	255
2. ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางลำ (ซม.) ^{1/}	2.88
3. จำนวนลำต่อกอ ^{1/}	4.90
4. จำนวนปล้องต่อลำ ^{1/}	21
5. อายุเก็บเกี่ยว (เดือน) ^{1/}	11-12
6. ปฏิกริยาต่อโรคของอ้อย ^{2/}	
โรคเส้ดำ (ปลุกเชื้อ)	ค่อนข้างอ่อนแอ (MS)
โรคเหี่ยวเน่าแดง (ปลุกเชื้อ)	อ่อนแอ (S)
7. การเข้าทำลายของหนอนกออ้อย (%) ^{3/}	5.50
8. ความหวาน (ซีซีเอส) ^{1/}	13.84
9. ผลผลิตน้ำหนักร (ตัน/ไร่) ^{1/}	
อ้อยปลุก	16.67
อ้อยต่อ 1	13.45
อ้อยต่อ 2	10.05
เฉลี่ย	14.30
10. ผลผลิตน้ำตาล (ตันซีซีเอส/ไร่) ^{1/}	
อ้อยปลุก	2.41
อ้อยต่อ 1	1.77
อ้อยต่อ 2	1.37
เฉลี่ย	1.99

ลักษณะเด่น

1. ให้ผลผลิตน้ำหนักรเฉลี่ย 14.30 ตัน/ไร่ สูงกว่าพันธุ์ K84-200 (10.70 ตัน/ไร่) ร้อยละ 34 สูงกว่าพันธุ์อุทอง 3 (9.88 ตัน/ไร่) ร้อยละ 45
2. ให้ผลผลิตน้ำตาลเฉลี่ย 1.99 ตันซีซีเอส/ไร่ สูงกว่าพันธุ์ K84-200 (1.51 ตันซีซีเอส/ไร่) ร้อยละ 32 และสูงกว่าพันธุ์อุทอง 3 (1.40 ตันซีซีเอส/ไร่) ร้อยละ 42

พื้นที่แนะนำ

ควรปลูกอ้อยพันธุ์อุทอง 84-13 ในพื้นที่เขตน้ำฝน

ข้อควรระวัง

ควรหลีกเลี่ยงการปลูกอ้อยพันธุ์อุทอง 84-13 ในพื้นที่มีน้ำขังและน้ำมาก เพราะอ้อยโคลนนี้ เจริญเติบโตเร็วมาก จะทำให้ล้ม และไม่ควรปลูกในแหล่งที่มีโรคเหี่ยวเน่าแดงและโรคเส้ดำระบาด



ทรงกอ



หุบใบและคอใบ



ปล้องและการเรียงตัว



ลักษณะปล้องตัดขวาง



ความต้านทานโรคเหี่ยวเน่าแดง

ลักษณะอ้อยพันธุ์อุทอง 84-13 (หรืออ้อยโคลน 03-2-287)

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์ลานนา พิงค์ (Lanna Pink)

ผู้ขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล ผู้อำนวยการศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ (รศ.ดร.โสระยา ร่วมรังษี)

ที่อยู่ 239 (ภายในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่) ถ.ห้วยแก้ว ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50230

โทรศัพท์ 053 944 043

แหล่งที่มาและประวัติ

ศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ทำการคัดเลือกต้นพ่อแม่พันธุ์ที่มีลักษณะดี มีความสวยงามและทนต่อโรคมาทำการผสมพันธุ์ โดยทำการผสมระหว่างปทุมมา *Curcuma alismatifolia* Gagnep. (แม่พันธุ์) กับ ปทุมมา *Curcuma alismatifolia* Gagnep. (พ่อพันธุ์) ในปี พ.ศ. 2542 และทำการคัดเลือกในปี 2547 ณ สถานีวิจัยและฝึกอบรมบ้านไร่ ต.บ้านแหวน อ.หางดง จ.เชียงใหม่

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ลูกผสมปทุมมา *Curcuma hybrid* ไม้ดอกไม้ประดับ

ราก อยู่ใต้ดิน มี 2 แบบ คือรากหาอาหารเกิดจากหัวเดิมมีลักษณะเป็นรากฝอย เรียกว่า fibrous roots และรากสะสมอาหารเกิดจากหัวใหม่มีขนาดใหญ่ทำหน้าที่สะสมอาหารบริเวณปลายรากทำรากบวมพองออกเป็นตุ่มขนาดใหญ่สีขาว เรียกว่า milk stalk

หัว หัวเป็นลำต้นใต้ดิน ทำหน้าที่สะสมน้ำและอาหาร เรียกว่า เหง้า (rhizome) โดยเหง้ามีลักษณะเป็นแง่งเหมือนขิง ขนาดหัวเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 2.5-3.0 ซม. มีสีน้ำตาลอ่อน เนื้อในหัวสีขาว

ต้น ส่วนของลำต้นที่อยู่เหนือดินเป็นลำต้นเทียม (pseudostem) เกิดจากการอัดตัวกันของกาบใบลำต้นเทียมเกิดจากตาข้างของเหง้า ความสูงของต้นวัดจากโคนต้นถึงระดับพุ่มใบ ประมาณ 35-40 ซม. ความกว้างทรงพุ่มประมาณ 35-40 ซม.

ใบ ใบเป็นใบเดี่ยวใบแผ่กว้างใบมีขนาดใหญ่สีเขียวเข้ม แผ่นใบเรียบหนาแข็ง ใต้ใบไม่มีขน มีประมาณ 5-6 ใบ ความยาวใบประมาณ 20-25 ซม. ความกว้างของใบที่ 3 นับจากโคนต้น ประมาณ 5-7 ซม.

ดอก ดอกจริงเป็นดอกที่ไม่มีก้านดอกอยู่ในซอกของกลีบประดับ ดอกจริงมีกลีบเลี้ยง 1 กลีบ กลีบดอก 2 กลีบ กลีบดอก 1 กลีบเปลี่ยนรูปเป็นปาก กลีบดอกมีสีขาว กลีบปากสีม่วงดอกจริงมีขนาด 1.6 x 4.1 ซม. โคนกลีบดอกและกลีบเลี้ยงเชื่อมกันเป็นรูปกรวย

ช่อดอก ลักษณะช่อดอกเป็นแบบช่อแน่น (compact spike) ประกอบด้วยกลีบของใบประดับ (bract) เวียนซ้อนกันเกิดเป็นช่อทรงกระบอกโดยโคนของกลีบประดับจะเชื่อมกันเกิดเป็นถ้วยขึ้น ตำแหน่งช่อดอกเกิดขึ้นที่โคนของใบสุดท้าย ช่อดอกยาวตรง โดยช่อดอกมีขนาดประมาณ 13 x 19 ซม. กลีบประดับส่วนบน เรียกว่า coma bract มีลักษณะคล้ายหอกสีแดงอมชมพูปลายกลีบประดับมีลักษณะแหลมสีแดงฉาบเขียวอมเหลือง กลีบค่อนข้างหนา มีประมาณ 11-13 กลีบ กลีบประดับส่วนล่าง เรียกว่า main bract มีลักษณะเป็นรูปวงกลม ปลายกลีบประดับเกือบกลมสีเขียวอมเหลือง มีประมาณ 11-13 กลีบ ความสูงช่อดอกระดับดินประมาณ 55-65 ซม. ก้านดอกยาวตรงและแข็งแรงความยาวประมาณ 45-55 ซม. เส้นผ่าศูนย์กลางก้านดอกประมาณ 0.94 ซม.

ผล/ฝัก/เมล็ด ฝักสีเขียวอ่อน เมล็ดสีน้ำตาล

ลักษณะอื่น ๆ

1. อายุตั้งแต่ปลูกโดยใช้หัวขนาดใหญ่ถึงออกดอก 75-90 วัน
2. การแตกหน่อใหม่ประมาณ 5-7 หน่อ/กอ

ลักษณะเด่นพิเศษ

1. กลีบประดับส่วนบนสีแดงอมชมพูหรือ Red-Purple Group N74D ปลายกลีบประดับสีแดงหรือ Red Group 53C ฉาบสีเขียวอมเหลืองหรือ Yellow-Green Group 147B กลีบประดับส่วนล่างสีเขียวอมเหลืองหรือ Yellow-Green Group 144B โดยใช้แผ่นเทียบสี RHS colour chart (2007)
2. การใช้งานช่อดอกตัดเมื่อดอกจริงบาน ½ ของช่อดอก มีอายุการปักแจกันได้นาน 7 วัน



ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์ลานนา พิงค์ (Lanna Pink)

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์ลานนา ไวท์ (Lanna White)

ผู้ขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล ผู้อำนวยการศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ (รศ.ดร.โสระยา ร่วมรังษี)

ที่อยู่ 239 (ภายในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่) ถ.ห้วยแก้ว ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50230

โทรศัพท์ 053 944 043

แหล่งที่มาและประวัติ

ศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ทำการคัดเลือกลูกผสมปทุมมาและบัวสีขาวยุคใหม่ที่มีลักษณะดีและสวยงามมาทำการผสมพันธุ์ โดยทำการผสมระหว่างลูกผสมปทุมมา *Curcuma hybrid*. (แม่พันธุ์) กับ บัวสีขาว *Curcuma thorelii* Gagnap. (พ่อพันธุ์) ในปี พ.ศ. 2537 และทำการคัดเลือกในปี 2541 ณ สถานีวิจัยและฝึกอบรมบ้านไร่ ต.บ้านแหวน อ.หางดง จ.เชียงใหม่

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ลูกผสมปทุมมา *Curcuma hybrid* ไม้ดอกไม้ประดับ

ราก อยู่ใต้ดิน มี 2 แบบ คือรากหาอาหารเกิดจากหัวเดิมมีลักษณะเป็นรากฝอย เรียกว่า fibrous roots และรากสะสมอาหารเกิดจากหัวใหม่มีขนาดใหญ่ทำหน้าที่สะสมอาหารบริเวณปลายรากทำรากบวมพองออกเป็นตุ่มขนาดใหญ่สีขาว เรียกว่า milk stalk

หัว หัวเป็นลำต้นใต้ดิน ทำหน้าที่สะสมน้ำและอาหาร เรียกว่า เหง้า (rhizome) โดยเหง้ามีลักษณะเป็นแง่งเหมือนขิง ขนาดหัวเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 2.5-3.0 ซม. มีสีน้ำตาลอ่อน เนื้อในหัวสีขาว

ต้น ส่วนของลำต้นที่อยู่เหนือดินเป็นลำต้นเทียม (pseudostem) เกิดจากการอัดตัวกันของกาบใบลำต้นเทียมเกิดจากตาข้างของเหง้า ความสูงของต้นวัดจากโคนต้นถึงระดับพุ่มใบ ประมาณ 90-105 ซม. ความกว้างทรงพุ่มประมาณ 45-55 ซม.

ใบ ใบเป็นใบเดี่ยวใบแผ่กว้างใบมีขนาดใหญ่สีเขียวเข้ม แผ่นใบเรียบหนาแข็ง ใต้ใบไม่มีขน มีประมาณ 3 ใบ ความยาวใบประมาณ 40-50 ซม. ความกว้างของใบที่ 2 นับจากโคนต้น ประมาณ 12-15 ซม.

ดอก ดอกจริงเป็นดอกที่ไม่มีก้านดอกอยู่ในซอกของกลีบประดับ ดอกจริงมีกลีบเลี้ยง 1 กลีบ กลีบดอก 2 กลีบ กลีบดอก 1 กลีบเปลี่ยนรูปเป็นปาก กลีบดอกและปากสีม่วง สันปากฉาบน้ำตาลอมส้ม ดอกจริงมีขนาด 1.5 x 3.3 ซม. โคนกลีบดอกและกลีบเลี้ยงเชื่อมกันเป็นรูปกรวย

ช่อดอก ลักษณะช่อดอกเป็นแบบช่อแน่น (compact spike) ประกอบด้วยกลีบของใบประดับ (bract) เวียนซ้อนกันเกิดเป็นช่อทรงกระบอกโดยโคนของกลีบประดับจะเชื่อมกันเกิดเป็นถ้วยขึ้น ตำแหน่งช่อดอกเกิดขึ้นที่โคนของใบสุดท้าย ช่อดอกยาวตรง โดยช่อดอกมีขนาดประมาณ 9 x 21 ซม. กลีบประดับส่วนบน เรียกว่า coma bract มีลักษณะทรงรีปลายกลีบประดับมนสีขาวฉาบม่วงแดงปลาบกลีบฉาบเขียว กลีบหนาแข็งมีประมาณ 17 กลีบ กลีบประดับส่วนล่าง เรียกว่า main bract มีลักษณะเหมือนถ้วยกลับหัวสีเขียว มีประมาณ 24 กลีบ ความสูงช่อดอกระดับดินประมาณ 70-80 ซม. ก้านดอกยาวตรงและแข็งแรงความยาวประมาณ 55-60 ซม. เส้นผ่าศูนย์กลางก้านดอกประมาณ 1.17 ซม.

ผล/ฝัก/เมล็ด ไม่ติดฝัก

ลักษณะอื่น ๆ

1. อายุตั้งแต่ปลูกโดยใช้หัวขนาดใหญ่ถึงออกดอก 80-100 วัน
2. การแตกหน่อใหม่ประมาณ 2-4 หน่อ/กอ

ลักษณะเด่นพิเศษ

1. สีกลีบประดับส่วนบนสีขาวฉาบม่วงแดงหรือ Red-Purple Group N66-D ปลาบกลีบฉาบเขียว หรือ Green Group 143C กลีบประดับส่วนล่างสีเขียว หรือ Green Group 143B กลีบดอกและปากสีม่วงหรือ Purple Group N79-C สันปากฉาบน้ำตาลอมส้มหรือ Greyed-Orange Group 173A โดยใช้แผ่นเทียบสี RHS colour chart (2007)
2. การใช้งานช่อดอกตัดเมื่อดอกจริงบาน ½ ของช่อดอก มีอายุการปักแจกันได้นาน 7 วัน



ไม้ดอกสกุลชมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์ลานนา ไวท์ (Lanna White)

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เทพประทาน

ผู้ขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล ผู้อำนวยการศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ (รศ.ดร.โสระยา ร่วมรังษี)
ที่อยู่ 239 (ภายในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่) ถ.ห้วยแก้ว ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50230
โทรศัพท์ 053 944 043

แหล่งที่มาและประวัติ

ศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ทำการรวบรวมพันธุ์และทำคัดเลือกต้นพ่อแม่พันธุ์ที่มีลักษณะดีมาทำการผสมพันธุ์ โดยทำการผสมระหว่างปทุมมา *Curcuma alismatifolia* Gagnep. (แม่พันธุ์) กับ ปทุมมา *Curcuma alismatifolia* Gagnep. (พ่อพันธุ์) ในปี พ.ศ. 2537 และทำการคัดเลือกในปี 2539 ณ สถานีวิจัยและฝึกอบรมบ้านไร่ ต.บ้านแหวน อ.หางดง จ.เชียงใหม่

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ลูกผสมปทุมมา *Curcuma hybrid* ไม้ดอกไม้ประดับ

ราก อยู่ใต้ดิน มี 2 แบบ คือรากหาอาหารเกิดจากหัวเดิมมีลักษณะเป็นรากฝอย เรียกว่า fibrous roots และรากสะสมอาหารเกิดจากหัวใหม่มีขนาดใหญ่ทำหน้าที่สะสมอาหารบริเวณปลาย รากทำรากบวมพองออกเป็นตุ่มขนาดใหญ่สีขาว เรียกว่า milk stalk

หัว หัวเป็นลำต้นใต้ดิน ทำหน้าที่สะสมน้ำและอาหาร เรียกว่า เหง้า (rhizome) โดยเหง้ามีลักษณะเป็นแง่งเหมือนขิง ขนาดหัวเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 2.0–2.5 ซม. มีสีน้ำตาลอ่อน เนื้อในหัวสีขาว

ต้น ส่วนของลำต้นที่อยู่เหนือดินเป็นลำต้นเทียม (pseudostem) เกิดจากการอัดตัวกันของกาบ ใบลำต้นเทียมเกิดจากตาข้างของเหง้า ความสูงของต้นวัดจากโคนต้นถึงระดับพุ่มใบ ประมาณ 45-55 ซม. ความกว้างทรงพุ่มประมาณ 40-45 ซม.

ใบ ใบเป็นใบเดี่ยวใบแผ่กว้างใบมีขนาดใหญ่สีเขียวเข้ม แผ่นใบเรียบหนาแข็ง ใต้ใบไม่มีขน มีประมาณ 5-6 ใบ ความยาวใบประมาณ 25-30 ซม. ความกว้างของใบที่ 3 นับจากโคนต้น ประมาณ 9 ซม.

ดอก ดอกจริงเป็นดอกที่ไม่มีก้านดอกอยู่ในซอกของกลีบประดับ ดอกจริงมีกลีบเลี้ยง 1 กลีบ กลีบดอก 2 กลีบ กลีบดอก 1 กลีบเปลี่ยนรูปเป็นปาก กลีบดอกสีขาวปากสีม่วงมีขนาด 2.1 x 4.9 ซม. โคนกลีบดอกและกลีบเลี้ยงเชื่อมกันเป็นรูปกรวย

ช่อดอก ลักษณะช่อดอกเป็นแบบช่อแน่น (compact spike) ประกอบด้วยกลีบของใบประดับ (bract) เวียนซ้อนกันเกิดเป็นช่อทรงกระบอกโดยโคนของกลีบประดับจะเชื่อมกันเกิดเป็นถ้วยขึ้น ตำแหน่งช่อดอกเกิดขึ้นที่โคนของใบสุดท้าย ช่อดอกยาวตรง โดยช่อดอกมีขนาดประมาณ 16 x 22 ซม. กลีบประดับส่วนบน เรียกว่า coma bract มีลักษณะทรงรีสีชมพู ปลายกลีบแหลมฉาบชมพูเข้ม กลีบมีขนาดใหญ่หนาแข็งมีประมาณ 12 กลีบ กลีบประดับส่วนล่าง เรียกว่า main bract มีลักษณะเหมือนถ้วยกลีบหัวปลายกลีบเกือบกลมสีเขียว มีประมาณ 12 กลีบ ความสูงช่อดอกระดับดินประมาณ 65-70 ซม. ก้านดอกมีขนาดใหญ่ยาวตรงและแข็งแรงความยาวประมาณ 45-50 ซม. เส้นผ่าศูนย์กลางก้านดอกประมาณ 1.26 ซม.

ผล/ฝัก/เมล็ด ฝักสีเขียวอ่อน เมล็ดทรงรีสีน้ำตาล

ลักษณะอื่น ๆ

1. อายุตั้งแต่ปลูกโดยใช้หัวขนาดใหญ่ถึงออกดอก 75-90 วัน
2. การแตกหน่อใหม่ประมาณ 3-4 หน่อ/กอ

ลักษณะเด่นพิเศษ

1. ช่อดอกและดอกจริงมีขนาดใหญ่ กลีบประดับหนาและแข็ง
2. สีกลีบประดับส่วนบนสีชมพู หรือ Red-Purple Group N74D กลีบประดับส่วนล่างสีเขียวหรือ Yellow-Green Group 144A โดยใช้แผ่นเทียบสี RHS colour chart (2007)
3. การใช้งานช่อดอกตัดเมื่อดอกจริงบาน ½ ของช่อดอก มีอายุการปักแจกันได้นาน 7 วัน



ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เทพประทาน

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์พรพิศิษฐ์

ผู้ขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล ผู้อำนวยการศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
(รศ.ดร.โสระยา ร่วมรังษี)
ที่อยู่ 239 (ภายในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่) ถ.ห้วยแก้ว ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50230
โทรศัพท์ 053 944 043

แหล่งที่มาและประวัติ

ศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ได้ทำการรวบรวมพันธุ์จากแหล่งต่าง ๆ ในปี 2539 และทำการคัดเลือกต้นพันธุ์ปทุมมา ที่มีลักษณะดีมาทำการผสมพันธุ์ โดยได้ทำการผสมระหว่างปทุมมา *Curcuma alismatifolia* Gagnep. (แม่พันธุ์) กับ ปทุมมา *Curcuma alismatifolia* Gagnep. (พ่อพันธุ์) ในปี พ.ศ. 2542 และทำการคัดเลือกในปี 2547 ณ สถานีวิจัยและฝึกอบรมบ้านไร่ ต.บ้านแหวน อ.หางดง จ.เชียงใหม่

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ลูกผสมปทุมมา *Curcuma hybrid* ไม้ดอกไม้ประดับ

ราก อยู่ใต้ดิน มี 2 แบบ คือรากหาอาหารเกิดจากหัวเดิมมีลักษณะเป็นรากฝอย เรียกว่า fibrous roots และรากสะสมอาหารเกิดจากหัวใหม่มีขนาดใหญ่ทำหน้าที่สะสมอาหารบริเวณปลาย รากทำรากบวมพองออกเป็นตุ่มขนาดใหญ่สีขาว เรียกว่า milk stalk

หัว หัวเป็นลำต้นใต้ดิน ทำหน้าที่สะสมน้ำและอาหาร เรียกว่า เหง้า (rhizome) โดยเหง้ามีลักษณะเป็นแง่งเหมือนขิง ขนาดหัวเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 2.0–2.5 ซม. มีสีน้ำตาลอ่อน เนื้อในหัวสีขาว

ต้น ส่วนของลำต้นที่อยู่เหนือดินเป็นลำต้นเทียม (pseudostem) เกิดจากการอัดตัวกันของกาบ ใบลำต้นเทียมเกิดจากตาข้างของเหง้า ความสูงของต้นวัดจากโคนต้นถึงระดับพุ่มใบ ประมาณ 35-40 ซม. ความกว้างทรงพุ่มประมาณ 30-35 ซม.

ใบ ใบเป็นใบเดี่ยวใบแผ่กว้างใบมีขนาดใหญ่สีเขียวเข้ม แผ่นใบเรียบหนาแข็ง ใต้ใบไม่มีขน มีประมาณ 5-6 ใบ ความยาวใบประมาณ 15-20 ซม. ความกว้างของใบที่ 3 นับจากโคนต้น ประมาณ 7-8 ซม.

ดอก ดอกจริงเป็นดอกที่ไม่มีก้านดอกอยู่ในซอกของกลีบประดับ ดอกจริงมีกลีบเลี้ยง 1 กลีบ กลีบดอก 2 กลีบ กลีบดอก 1 กลีบเปลี่ยนรูปเป็นปาก กลีบดอกสีขาว ปากม่วงโคนปากเหลือง ดอกจริงมีขนาด 1.7 x 3.9 ซม. โคนกลีบดอกและกลีบเลี้ยงเชื่อมกันเป็นรูปกรวย

ช่อดอก ลักษณะช่อดอกเป็นแบบช่อแน่น (compact spike) ประกอบด้วยกลีบของใบประดับ (bract) เวียนซ้อนกันเกิดเป็นช่อทรงกระบอกโดยโคนของกลีบประดับจะเชื่อมกันเกิดเป็นถ้วยขึ้น ตำแหน่งช่อดอกเกิดขึ้นที่โคนของใบสุดท้าย ช่อดอกยาวตรง โดยช่อดอกมีขนาดประมาณ 12 x 17 ซม. กลีบประดับส่วนบน เรียกว่า coma bract มีลักษณะคล้ายหอกสีขาวปลายกลีบประดับแหลมฉาบเขียวแต้มแดง กลีบค่อนข้างหนา มีประมาณ 12-14 กลีบ กลีบประดับส่วนล่าง เรียกว่า main bract มีลักษณะเป็นรูปวงกลมปลายกลีบประดับเกือบกลมสีเขียวอมเหลือง มีประมาณ 11-13 กลีบ ความสูงช่อดอกระดับดินประมาณ 50-60 ซม. ก้านดอกยาวตรงและแข็งแรงความยาวประมาณ 40-45 ซม. เส้นผ่าศูนย์กลางก้านดอกประมาณ 0.8 ซม.

ผล/ฝัก/เมล็ด ติดฝัก ฝักสีเขียวอ่อน เมล็ดสีน้ำตาล

ลักษณะอื่น ๆ

1. อายุตั้งแต่ปลูกโดยใช้หัวขนาดใหญ่ถึงออกดอก 75-90 วัน
2. การแตกหน่อใหม่ประมาณ 4-7 หน่อ/กอ

ลักษณะเด่นพิเศษ

1. กลีบประดับส่วนบนสีขาวปลายกลีบประดับฉาบเขียวหรือ Green Group 143C แต้มแดงหรือ Red Group 53B กลีบประดับส่วนล่างสีเขียวอมเหลือง หรือ Yellow-Green Group 144A โดยใช้แผ่นเทียบสี RHS colour chart (2007)
2. การใช้งานช่อดอกตัดเมื่อดอกจริงบาน ½ ของช่อดอก มีอายุการปักแจกันได้นาน 7 วัน



ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์พรพิศิษฐ์

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์วิจิตร

ผู้ขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล ผู้อำนวยการศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ (รศ.ดร.โสระยา ร่วมรังษี)

ที่อยู่ 239 (ภายในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่) ถ.ห้วยแก้ว ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50230

โทรศัพท์ 053 944 043

แหล่งที่มาและประวัติ

ศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ทำการรวบรวมต้นพ่อแม่พันธุ์จากแหล่งต่าง ๆ ในปี 2537 และคัดเลือกต้นพันธุ์ที่มีลักษณะดีและสวยงามมาทำการผสมพันธุ์ โดยทำการผสมระหว่างปทุมมาเชียงใหม่พิกซ์ *Curcuma alismatifolia* Gagnep. (แม่พันธุ์) กับ ปทุมมาพันธุ์คัดเลือก *Curcuma alismatifolia* Gagnep. (พ่อพันธุ์) ในปี พ.ศ. 2542 และทำการคัดเลือกในปี 2547 ณ สถานีวิจัยและฝึกอบรมบ้านไร่ ต.บ้านแหวน อ.หางดง จ.เชียงใหม่

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ลูกผสมปทุมมา *Curcuma hybrid* ไม้ดอกไม้ประดับ

ราก อยู่ใต้ดิน มี 2 แบบ คือรากหาอาหารเกิดจากหัวเดิมมีลักษณะเป็นรากฝอย เรียกว่า fibrous roots และรากสะสมอาหารเกิดจากหัวใหม่มีขนาดใหญ่ทำหน้าที่สะสมอาหารบริเวณปลาย รากทำรากบวมพองออกเป็นตุ่มขนาดใหญ่สีขาว เรียกว่า milk stalk

หัว หัวเป็นลำต้นใต้ดิน ทำหน้าที่สะสมน้ำและอาหาร เรียกว่า เหง้า (rhizome) โดยเหง้ามีลักษณะเป็นแง่งเหมือนขิง ขนาดหัวเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 2.0–2.5 ซม. มีสีน้ำตาลอ่อน เนื้อในหัวสีขาว

ต้น ส่วนของลำต้นที่อยู่เหนือดินเป็นลำต้นเทียม (pseudostem) เกิดจากการอัดตัวกันของกาบ ใบลำต้นเทียมเกิดจากตาข้างของเหง้า ความสูงของต้นวัดจากโคนต้นถึงระดับพุ่มใบ ประมาณ 45-55 ซม. ความกว้างทรงพุ่มประมาณ 35-40 ซม.

ใบ ใบเป็นใบเดี่ยวใบแผ่กว้างใบมีขนาดใหญ่สีเขียวเข้ม แผ่นใบเรียบหนาแข็ง ใต้ใบไม่มีขน มีประมาณ 5-6 ใบ ความยาวใบประมาณ 25-30 ซม. ความกว้างของใบที่ 3 นับจากโคนต้น ประมาณ 7-8 ซม.

ดอก ดอกจริงเป็นดอกที่ไม่มีก้านดอกอยู่ในซอกของกลีบประดับ ดอกจริงมีกลีบเลี้ยง 1 กลีบ กลีบดอก 2 กลีบ กลีบดอก 1 กลีบเปลี่ยนรูปเป็นปาก กลีบดอกสีขาว ปากม่วง ดอกจริงมีขนาด 2 x 4.1 ซม. โคนกลีบดอกและกลีบเลี้ยงเชื่อมกันเป็นรูปกรวย

ช่อดอก ลักษณะช่อดอกเป็นแบบช่อแน่น (compact spike) ประกอบด้วยกลีบของใบประดับ (bract) เวียนซ้อนกันเกิดเป็นช่อทรงกระบอกโดยโคนของกลีบประดับจะเชื่อมกันเกิดเป็นถ้วยขึ้น ตำแหน่งช่อดอกเกิดขึ้นที่โคนของใบสุดท้าย ช่อดอกยาวตรง โดยช่อดอกมีขนาดประมาณ 11 x 18 ซม. กลีบประดับส่วนบน เรียกว่า coma bract มีลักษณะคล้ายหอกสีแดงอมชมพูปลายกลีบประดับแหลมฉาบสีเขียว กลีบค่อนข้างหนา มีประมาณ 12 กลีบ กลีบประดับส่วนล่าง เรียกว่า main bract มีลักษณะเป็นรูปวงกลมปลายกลีบประดับเกือบกลมสีเขียวอมเหลือง มีประมาณ 9 กลีบ ความสูงช่อดอกระดับดินประมาณ 75-85 ซม. ก้านดอกยาวตรงและแข็งแรงความยาวประมาณ 55-65 ซม. เส้นผ่าศูนย์กลางก้านดอกประมาณ 0.85 ซม.

ผล/ฝัก/เมล็ด ติดฝัก ฝักมีสีเขียวอ่อน เมล็ดค่อนข้างรีสีน้ำตาล

ลักษณะอื่น ๆ

1. อายุตั้งแต่ปลูกโดยใช้หัวขนาดใหญ่ถึงออกดอก 75-90 วัน
2. การแตกหน่อใหม่ประมาณ 6-8 หน่อ/กอ

ลักษณะเด่นพิเศษ

1. กลีบประดับส่วนบนสีแดงอมชมพูหรือ Red-Purple Group 72B ปลายกลีบประดับฉาบสีเขียว หรือ Green Group 137B กลีบประดับส่วนล่างสีเขียวอมเหลือง หรือ Yellow-Green Group 144A โดยใช้แผ่นเทียบสี RHS colour chart (2007)
2. ก้านช่อดอกยาว ตรง และแข็งแรง
3. การใช้งานช่อดอกตัดเมื่อดอกจริงบาน ½ ของช่อดอก มีอายุการปักแจกันได้นาน 7 วัน



ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์วินิจฉัตร

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมกระเจียว) พันธุ์พิมพ์ใจ

ผู้ขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล ผู้อำนวยการศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ (รศ.ดร.โสระยา ร่วมรังษี)

ที่อยู่ 239 (ภายในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่) ถ.ห้วยแก้ว ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50230

โทรศัพท์ 053 944 043

แหล่งที่มาและประวัติ

ศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ทำการคัดเลือกต้นพันธุ์บัวขี้และพลอยทักซิณที่มีลักษณะดีและสวยงามมาทำการผสมพันธุ์ โดยทำการผสมระหว่างบัวขี้ *Curcuma sp.* (แม่พันธุ์) กับ พลอยทักซิณ *Curcuma aurantiaca* Van Zijp. (พ่อพันธุ์) ในปี พ.ศ. 2542 และทำการคัดเลือกในปี 2547 ณ สถานีวิจัยและฝึกอบรมบ้านไร่ ต.บ้านแหวน อ.หางดง จ.เชียงใหม่

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ลูกผสมกระเจียว *Curcuma hybrid* ไม้ดอกไม้ประดับ

ราก อยู่ใต้ดิน มี 2 แบบ คือรากหาอาหารเกิดจากหัวเดิมมีลักษณะเป็นรากฝอย เรียกว่า fibrous roots และรากสะสมอาหารเกิดจากหัวใหม่มีขนาดใหญ่ทำหน้าที่สะสมอาหารบริเวณปลาย รากทำรากบวมพองออกเป็นตุ่มขนาดใหญ่สีขาว เรียกว่า milk stalk

หัว หัวเป็นลำต้นใต้ดิน ทำหน้าที่สะสมน้ำและอาหาร เรียกว่า เหง้า (rhizome) โดยเหง้ามีลักษณะเป็นแง่งเหมือนขิง ขนาดหัวเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 2.5-3.0 ซม. มีสีน้ำตาลอ่อน เนื้อในหัวสีขาว

ต้น ส่วนของลำต้นที่อยู่เหนือดินเป็นลำต้นเทียม (pseudostem) เกิดจากการอัดตัวกันของกาบ ใบลำต้นเทียมเกิดจากตาข้างของเหง้า ความสูงของต้นวัดจากโคนต้นถึงระดับพุ่มใบ ประมาณ 65-75 ซม. ความกว้างทรงพุ่มประมาณ 75-85 ซม.

ใบ ใบเป็นใบเดี่ยวใบแผ่กว้างใบมีขนาดใหญ่สีเขียวเข้ม แผ่นใบเรียบหนาแข็ง ใต้ใบไม่มีขน มีประมาณ 8 ใบ ความยาวใบประมาณ 45 ซม. ความกว้างของใบที่ 3 นับจากโคนต้น ประมาณ 25 ซม.

ดอก ดอกจริงเป็นดอกที่ไม่มีก้านดอกอยู่ในซอกของกลีบประดับ ดอกจริงมีกลีบเลี้ยง 1 กลีบ กลีบดอก 2 กลีบ กลีบดอก 1 กลีบเปลี่ยนรูปเป็นปาก กลีบดอกสีเหลืองอมส้ม ดอกจริงมีขนาด 1.8 x 5.3 ซม. โคนกลีบดอกและกลีบเลี้ยงเชื่อมกันเป็นรูปกรวย

ช่อดอก ลักษณะช่อดอกเป็นแบบช่อแน่น (compact spike) ประกอบด้วยกลีบของใบประดับ (bract) เวียนซ้อนกันเกิดเป็นช่อทรงกระบอกโดยโคนของกลีบประดับจะเชื่อมกันเกิดเป็นถ้วยขึ้น ตำแหน่งช่อดอกเกิดขึ้นที่โคนของใบสุดท้าย ช่อดอกยาวตรง โดยช่อดอกมีขนาดประมาณ 14.2 x 24.2 ซม. กลีบประดับส่วนบน เรียกว่า coma bract มีลักษณะทรงรี ปลายกลีบประดับเกือบกลมสีแดงอมชมพู กลีบหนาแข็งมีประมาณ 11-15 กลีบ กลีบประดับส่วนล่าง เรียกว่า main bract มีลักษณะเหมือนถ้วยกลีบหัวสีแดง มีประมาณ 45-55 กลีบ ความสูงช่อดอกระดับดินประมาณ 50-55 ซม. ก้านดอกยาวตรงและแข็งแรงความยาวประมาณ 25-30 ซม. เส้นผ่าศูนย์กลางก้านดอกประมาณ 1.8 ซม.

ผล/ฝัก/เมล็ด ไม่ติดฝัก

ลักษณะอื่น ๆ

1. อายุตั้งแต่ปลูกโดยใช้หัวขนาดใหญ่ถึงออกดอก 85-100 วัน
2. การแตกหน่อใหม่ประมาณ 2 หน่อ/กอ

ลักษณะเด่นพิเศษ

1. สีกลีบประดับส่วนบนสีแดงอมชมพู หรือ Red-Purple Group 71A กลีบประดับส่วนล่างสีแดงหรือ Grayed-Red Group 180A ดอกจริงสีเหลืองอมส้ม หรือ Yellow-Orange Group 21C โดยใช้แผ่นเทียบสี RHS colour chart (2007)
2. การใช้งานช่อดอกตัดเมื่อดอกจริงบาน ½ ของช่อดอก มีอายุการปักแจกันได้นาน 7 วัน



ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมกระเจียว) พันธุ์พิมพ์ใจ

มันสำปะหลังพันธุ์ระยอง 84-13 (CMR46-39-42)

ผู้ยื่นขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล อธิปัตถิกรมิวิชากรเกษตร
 ที่อยู่ กรมวิชาการเกษตร เลขที่ 50 ถ.พหลโยธิน ลาดยาว จตุจักร กรุงเทพฯ 10900
 โทรศัพท์ 0-2579 3930-1

แหล่งที่มาและประวัติ

มันสำปะหลังพันธุ์ระยอง 84-13 (CMR46-39-42) ได้จากการผสมข้ามพันธุ์ระหว่างพันธุ์แม่ที่มีแป้งสูงและผลผลิตสูงคือพันธุ์ CMR35-22-196 (ระยอง 11) กับพันธุ์พ่อที่ให้ผลผลิตสูงและปรับตัวได้ดีกับสภาพแวดล้อม คือ พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 ที่ศูนย์วิจัยพืชไร่ระยอง อำเภอมือง จังหวัดระยอง ในปี 2546 หลังจากผ่านการคัดเลือกพันธุ์และเปรียบเทียบพันธุ์เบื้องต้นที่ศูนย์วิจัยพืชไร่ระยอง แล้วได้นำไปปลูกเปรียบเทียบที่พันธุ์มาตรฐานและประเมินผลที่ศูนย์วิจัยพืชไร่ฯ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรฯ ตลอดจนไร่เกษตรกรจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง ซึ่งเป็นแหล่งปลูกมันสำปะหลังที่สำคัญของประเทศรวม 14 จังหวัด ดำเนินการตั้งแต่ปี 2546 -2554 มีจำนวนแปลงทดลอง ตั้งแต่ขั้นคัดเลือกพันธุ์จนถึงขั้นทดสอบพันธุ์รวมทั้งสิ้น 34 แปลงทดลอง

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิดพืช/ประเภท ไม้พุ่มยืนต้น ชื่อวิทยาศาสตร์ *Manihot esculenta* (L.) Crantz วงศ์ Euphorbiaceae
 มีรากสะสมอาหารเรียกหัว
 ต้น ความสูงต้น 214 เซนติเมตร ลำต้นมีสีเขียวเงิน มีจำนวนชั้นของการแตกกิ่ง 0-1
 ระดับความสูงที่แตกกิ่ง 160-180 เซนติเมตร การทำมุมของกิ่ง 30-45 องศา
 ใบ ก้านใบมีสีเขียวอมแดง ความยาวก้านใบ 15-20 เซนติเมตร รูปร่างแฉกใบกลางเป็นแบบ oblongate สีใบแรกที่เจริญเต็มที่มีสีเขียวแก่ ยอดอ่อนสีม่วง
 หัว สีภายนอกหัวมีสีน้ำตาลอ่อน เนื้อมีสีขาว
 ลักษณะอื่น ๆ ผลผลิตหัวสด 4,513 กิโลกรัมต่อไร่
 เปอร์เซ็นต์แป้ง 26.3
 ผลผลิตแป้ง 1,196 กิโลกรัมต่อไร่
 เปอร์เซ็นต์มันแห้ง 37.6
 ผลผลิตมันแห้ง 1,705 กิโลกรัมต่อไร่
 ดัชนีการเก็บเกี่ยว 0.61
 อ่อนแอต่อโรคใบไหม้
 ระดับการเข้าทำลายโดยไรแดง 4.1



ภาพแสดงลักษณะใบ พันธุ์ระยอง 84-13 (CMR46-39-42) และ ระยอง 11 มีลักษณะแผ่นใบ แบบ Oblanceolate ส่วนพันธุ์ระยอง 11 มีลักษณะแผ่นใบแบบ Lanceolate



ภาพแสดงลักษณะหัวของพันธุ์ระยอง 84-13 (CMR46-39-42) หัวสีน้ำตาลอ่อน เนื้อสีขาว ส่วนพันธุ์ระยอง 11 หัวสีน้ำตาลเข้ม เนื้อสีขาว



ภาพแสดงลักษณะทรงต้น พันธุ์ระยอง 84-13 (CMR46-39-42) มีทรงต้นสูง และแตกกิ่ง 0-1 ระดับ



ภาพแสดงลักษณะยอดอ่อนสีม่วง ก้านใบสีเขียวอมแดง ของพันธุ์ระยอง 84-13 (CMR46-39-42)